

Abstrakt

Východiska: Česká republika je tradičně vnímána jako země s poměrně vysokou dostupností návykových látek pro nezletilé, čemuž odpovídají i výsledky šetření kontrolních orgánů. Internet je významným tržním prostředím a médiem, prostřednictvím kterého se uskutečňuje prodej na dálku. Při prodeji na dálku existují zákonné povinnosti ověření věku, avšak míra a způsob uplatňování tohoto zákazu nejsou dostatečně popsány.

Cíl: Cílem diplomové práce bylo zjistit, jakým způsobem prodejci alkoholických nápojů ověřují věk nakupujících a také zda prodejci tabákových výrobků atd. využívají počítačový systém, který jednoznačně ověří věk nakupujícího. Dílčím cílem bylo také zjistit, jaké jsou možnosti dopravy při zadání objednávky a zda dochází ke znovu ověření věku nakupujícího při předání zboží.

Metodika a materiál: Výzkumným souborem bylo 30 internetových e-shopů s nabídkou alkoholu a 30 e-shopů s nabídkou tabákových výrobků. Výběr probíhal v prostředí běžného internetu, pomocí vyhledávacích řetězců. E-shopy, na kterých proběhly kontrolní nákupy, byly vybrány náhodně ze seznamu analyzovaných e-shopů.

Výsledky: Z výzkumu vyplývá, že prodejci alkoholu a tabákových výrobků dostatečně nedodržují všechny zákonné povinnosti. Povinnost zjevným a viditelným způsobem upozornit nakupující na zákaz prodeje těchto výrobků osobám mladším 18 let splňuje pouze 75 %, tedy 45 e-shopů. Kontrola věku nakupujících na e-shopech s nabídkou alkoholu je nedostatečná a spíše formální, v mnoha případech k ověření věku vůbec nedochází. Jednoznačné ověření věku počítačovým systémem splňuje 22 obchodů s tabákovými výrobky, tedy 73 %. Tuto povinnost ovšem nedodržuje zbylých 26 %, tedy 8 e-shopů. Prodejci obvykle nabízejí několik druhů dopravy a velký výběr dopravních společností. Zboží je možné si nechat doručit na prodejnu, na adresu, na výdejní místo, často i do výdejních boxů. Věk nakupujícího při předání zboží ve většině případů kontrolován není. Kontrola proběhla pouze u 3 kontrolních nákupů z 10. Pouze jedna kontrola byla dostatečně důsledná.

Závěr: Z výsledků vyplynulo, že prodejci nedostatečně dodržují své zákonné povinnosti při prodeji na dálku, ověření věku při nákupu je nedostatečné a formální. Ani při předání zboží prodejcem nebo dopravní společností vesměs nedochází ke kontrole věku, výjimečně je kontrola identity provedena, ale opět spíše formálně.

Klíčová slova: Alkohol, dostupnost, internet, tabákové výrobky, nezletilý